

11.6.2024

VN/23554/2023
VN/23554/2023-SM-4

Työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö 15.5.2024; VN/23554/2023

Poliisiosaston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Eduskunnalle liiketoimintakiellosta annetun lain ja kaupparekisterilain 20 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liiketoimintakiellosta annettua lakia siten, että liiketoimintakielloa määrättäessä voitaisiin kokonaisarvioinnissa huomioon ottaa myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa henkilölle määrätty kielto harjoittaa liiketoimintaa tai osallistua liiketoimintaan samoin kuin henkilön syylistyminen liiketoiminnassa edellä tarkoitettussa valtiossa rikolliseen menettelyyn. Lisäksi säädettäisiin liiketoimintakielloa koskevasta tietojenvaihdosta.

Poliisiosasto pitää hallituksen esitystä kannatettavana:

Suomessa liiketoimintakiellosta säädetään laissa liiketoimintakiellosta (1059/1985). Liiketoimintakiellon määrää syyttäjän vaatimuksesta tuomioistuimien ja liiketoimintakiellon huomioimisesta kaupparekisterissä säädetään liiketoimintakiellon 21 b §:ssä. Liiketoimintakieltorekisteriä ylläpitää oikeusrekisterikeskus (ORK). Rekisterin avulla liiketoimintakielloon määrättyistä henkilöistä on jatkuvasti saatavilla ajantasaisia tietoja. Suomessa voikin kuka tahansa tilata rekisteristä maksullisia otteita ja todistuksia. Ote sisältää henkilön voimassa olevat liiketoimintakiellot ja todistus sisältää tiedon, että liiketoimintakielloa ei ole.

Mikäli Suomessa olevasta liiketoimintakieltorekisteristä ryhdytään antamaan tietoja ulkomaille, tulee tämän tiedonluovutuksen luonnollisesti perustua lakiin. Tässä yhteydessä on huomioitava, että haasteita tiedon luovuttamiseen voi syntyä esimerkiksi puutteellisten tietopyyntöihin liittyvien yksilöintien vuoksi. Ehdotetut tiedot -nimi ja syntymäaika, ei tule pitää riittävinä tietoina tietojen luovutukseen. Tietojen luovutuksen tulisi myös tapahtua oikeusrekisterikeskuksen kautta, jotta varmistetaan tietojen oikeellisuus ja ajantasaisuus.

Jäsenvaltioiden lainsäädännöt liiketoimintakiellosta vaihtelevat huomattavasti. Suomessa siihen voidaan määrätä vain, jos henkilö on liiketoiminnassa muusta kuin maksukyvyttömyydestä johtuvasta syystä olennaisesti laiminlyönyt siihen liittyviä lakisääteisiä velvollisuuksia. Isossa osaa jäsenvaltioita liiketoimintakielloon voidaan määrätä myös tehdyn konkurssin tai liiketoiminnassa ajaudutun maksukyvyttömyyden vuoksi. Tästä johtuen pelkkä tieto toisessa jäsenvaltiossa määrätystä liiketoimintakiellosta ei riitä, vaan sen lisäksi olisi saatava perustelut ja päätös asiasta, jotta saaduilla tiedoilla voisi olla merkitystä Suomessa tuomioistuinten tekemään kokonaisharkintaan.

Esityksessä on pohdittu suomalaisten viranomaisten mahdollisuudesta hankkia tietoja muualla jäsenvaltioissa määrättyistä liiketoimintakielloista tuomioistuinten kokonaisharkinnan tueksi. Poliisi suorittaa normaalisti liiketoimintakiellon edellytysten tutkimuksen osana esitutkintaa, kun siihen on ko. lain mukaiset edellytykset olemassa. Ulkomaille ulottuva lisäselvitysten pyytäminen mahdollisista siellä määrättyistä liiketoimintakielloista ei lähtökohtaisesti tulisi koskea kursorisesti kaikkia epäiltyjä, joihin liiketoimintakiellon tutkintaan Suomessa olisi edellytykset.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

Lisäselvitysharkinta ja pyyntö mahdollisesta tietopyynnöstä tulisi lähtökohtaisesti kuulua syyttäjän harkinnan piiriin ja tai siitä tulisi ainakin sopia syyttäjän kanssa erikseen, mikäli selvityksen kohteella olisi olemassa jokin side toiseen jäsenvaltioon. Tällä tavoin sovellettuna uudistus tuskin lisäisi kenenkään työmäärää rikosprosessissa merkittävästi. Millä tavoin muissa jäsenvaltioissa asiaa ryhdytään soveltamaan voi vaikuttaa lähinnä Oikeusrekisterikeskuksen työmäärään.

Poliisijohtaja

Stefan Gerkman

Poliisitarkastaja

Juha Tuovinen

Jakelu TEM Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiedoksi TEM EU-valmistelu, Jyri Oksanen

VN/23554/2023-SM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: